

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om samarbete inom företag

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 35/1996 rd med förslag till lag om ändring av lagen om samarbete inom företag. Riksdagen, som i ärendet mottagit arbetspolitiska utskottets betänkande nr 7/1996 rd, har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om samarbete inom företag

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 22 september 1978 om samarbete inom företag (725/78) 1 § 2 mom., 2 § 4 mom., 11 b § 1 och 2 mom. samt rubriken för paragrafen, 11 c — 11 e §§, 13 § 1 mom. och 16 § 1 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 1 § 2 mom., 2 § 4 mom., 11 b § 1 och 2 mom. samt rubriken för paragrafen, 11 c — 11 e §§ och 13 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 21 december 1990 (1195/90) samt 16 § 1 mom. i lag av den 12 april 1995 (675/95), samt

fogas till lagen nya 11 f och 11 g §§ som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med samarbetet i en koncern, nedan koncernsamarbete, är att främja växelverkan mellan koncernens ledning och koncernens personal samt personalens interna växelverkan.

internationellt koncernsamarbete tillämpas också på en utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet stående koncerns företag och verksamheter inom samarbetsområdet, om koncernen i denna sak har utsett ett finskt företag till sin företrädare eller, om någon företrädare inte har utsetts, ett finskt företag sysselsätter det största antalet av koncernens arbetstagare inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 §

Tillämpningsområde

Om koncernsamarbete stadgas i 11 b — 11 g §§. Stadgandena om nationellt koncernsamarbete tillämpas på koncernsamarbete i Finland och stadgandena om internationellt koncernsamarbete inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet med undantag för Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland. Det område inom vilket stadgandena om internationellt koncernsamarbete skall tillämpas kallas nedan Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Stadgandena om

11 b §

Definition av begreppet koncern

Med koncern avses i denna lag en koncern enligt lagstiftningen om aktiebolag, banker och försäkringsbolag. Har bolag, som hör till koncernen, på grundval av äganderätt eller avtal bestämmanderätt i en sammanslutning som inte hör till koncernen, betraktas vid tillämpningen av denna lag även sistnämnda sammanslutning som ett till koncernen hörande dotterföretag. Vad denna lag stadgar om koncerner skall även tillämpas på företagskomplex som kan jämföras med ovan i detta moment angivna koncerner och i vilka

moderföretagets företagsform är en annan än den nämnda.

Denna lags stadganden om koncernsarbete tillämpas även på företag som bedriver affärsverksamhet genom administrativt självständiga verksamhetsenheter som är belägna i olika stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller på olika orter. På verksamhetsenheterna skall då tillämpas vad som stadgas om dotterbolag.

11 c §

Koncernsarbete som grundar sig på avtal

Inom en finsk koncern vars personal i Finland normalt uppgår till minst 500 personer gäller om det nationella koncernsamarbetet i fråga om de till koncernen hörande finska företagen eller självständiga verksamhetsenheterna, om de normalt har minst 30 arbetstagare, vad därom för en bestämd tid eller tills vidare har avtalats mellan koncernens ledning och företrädare för personalen. Kan samförstånd mellan personalen och koncernens ledning inte annars säkerställas, får ett sådant avtal som nämns ovan ingås vid ett möte där koncernens ledning och företrädare för personalen vid varje dotterbolag är representerade.

Har avtal om nationellt koncernsarbete inte ingåtts enligt 1 mom. inom ett år efter att de i 1 mom. angivna villkoren i fråga om företagsstorleken uppfyllts, skall det nationella koncernsamarbetet ordnas så som 11 d och 11 e §§ stadgar. Avtal om nationellt koncernsarbete får dock ingås även efter den tidpunkt då nämnda skyldigheter har uppkommit.

I en finsk koncern som har minst 1 000 arbetstagare inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och företag med minst 150 arbetstagare i var och en av minst två olika medlemsstater gäller om internationellt koncernsarbete vad som därom har avtalats mellan koncernens ledning och det särskilda förhandlingsorgan som nämns i 11 f §.

Har avtal om internationellt koncernsarbete inte ingåtts enligt 3 mom. inom tre år efter en skriftlig begäran om förhandlingar, framställd av minst etthundra arbetstagare eller funktionärer eller deras företrädare vid företagen eller verksamheterna i minst två olika medlemsstater eller av koncernens led-

ning eller har inte koncernens ledning inlett förhandlingar inom sex månader från nämnda begäran om förhandlingar, skall det internationella koncernsamarbetet ordnas så som stadgas i 11 d, 11 e och 11 g §§. Avtal om koncernsarbete får ingås även efter den tidpunkt då nämnda skyldigheter har uppkommit.

11 d §

Koncernsarbete som grundar sig på lag

Om inte något annat har avtalats enligt 11 c §, skall vid nationellt koncernsarbete en koncerns personal i Finland och vid internationellt koncernsarbete en koncerns personal inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

1) årligen ges en enhetlig ekonomisk redogörelse som innehåller koncernbokslutet eller, om ett sådant inte skall göras upp enligt lag, motsvarande tillgängliga redogörelse och uppgifter om framtidsutsikterna för koncernens produktion, sysselsättningsläge, lönsamhet och kostnadsstruktur samt en uppskattning av förändringar som är att vänta i personalstyrkan och personalens sammansättning,

2) ges uppgifter om koncernledningens beslut om väsentlig utbyggnad eller inskränkning eller nedläggning av verksamheten vid ett företag som hör till koncernen samt

3) ges uppgifter om koncernledningens beslut om sådana väsentliga förändringar i produkturvalet eller serviceverksamheten eller andra liknande produktionsmässiga omständigheter i ett till koncernen hörande företag, som påverkar personalens ställning.

Vid nationellt koncernsarbete skall en person som hör till koncernens ledning eller som har befullmäktigats av denna och som är förtrogen med de ärenden om vilka informationen skall ges lämna de uppgifter som avses i 1 mom. så att en växelverkan mellan koncernens ledning och personal samt personalens interna växelverkan kan ske när saken behandlas. Uppgifter om de ärenden som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten skall ges de företrädare för personalen som berörs av saken och de skall ges så att de förhandlingar som avses i 7 § kan föras vid företaget i fråga. När uppgifter lämnas och behandlas skall dessutom i tillämpliga delar iaktas 11 § 6 mom. och 12 §.

I fråga om ett företag som är verksamt utanför Finland skall vid nationellt koncernsamarbete utöver det koncernbokslut som avses i denna paragraf lämnas endast de uppgifter som har samband med den tidsbundna redogörelse som avses i 1 mom. 1 punkten och vilka är av väsentlig betydelse för personalen i Finland.

Vid internationellt koncernsamarbete skall koncernens ledning lämna uppgifterna enligt 1 mom. 1 punkten till det i 11 g § nämnda företagsrådets möte så att växelverkan mellan koncernens ledning och personal samt personalens interna växelverkan kan ske när saken behandlas. Uppgifter om det som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten skall ges företagsrådet eller dess arbetsutskott, om ett sådant har valts, när uppgifterna gäller minst två företag eller verksamheter i olika medlemsstater, varvid företagsrådet eller arbetsutskottet också kan sammanträda med koncernens ledning eller någon annan för ändamålet bättre lämpad företagsledning. I mötet kan också delta de medlemmar i företagsrådet som representerar företaget eller verksamheter som direkt berörs av åtgärderna i fråga.

11 e §

Personalens företrädare i koncernsamarbetet

Om inte något annat har avtalats enligt 11 c § i fråga om nationellt koncernsamarbete, har personalen vid varje finskt företag som hör till koncernen rätt att inom sig för koncernsamarbetet välja minst en företrädare. Företrädarna för personalen skall väljas så att alla personalgrupper inom koncernen blir representerade. Har ett företag flera verksamhetsställen, räcker det att en person representerar personalen vid verksamhetsställen som hör till en bestämd regional eller funktionell helhet.

Vid internationellt koncernsamarbete har koncernens personal i Finland rätt att välja sin företrädare till ett särskilt förhandlingsorgan, ett avtalsbaserat samarbetsorgan eller företagsråd genom överenskommelse eller val. Om personalen inte kan komma överens om det tillvägagångssätt som skall iakttas, skall de arbetarskyddsfullmäktige som representerar det största antalet arbetstagare och funktionärer tillsammans ordna val eller något annat valförfarande så att alla som hör till personalen har rätt att delta i det. Före-

trädare för personalen från Europeiska ekonomiska samarbetsområdets andra medlemsstater väljs enligt varje verksamhetsställes nationella lagstiftning. Stadgandena i detta moment om rätt för personalen i Finland att välja sin företrädare tillämpas också när skyldigheten att ordna koncernsamarbete baserar sig på lagstiftningen i någon annan av Europeiska ekonomiska samarbetsområdets medlemsstater än Finland.

Om uppsägningsskyddet för en sådan företrädare för personalen som enligt 2 mom. valts till internationellt koncernsamarbete och dennes ersättare gäller på motsvarande sätt vad 53 § 2 mom. lagen om arbetsavtal stadgar om uppsägning av förtroendemans arbetsavtal.

11 f §

Särskilt förhandlingsorgan vid internationellt koncernsamarbete

Det särskilda förhandlingsorganet har till uppgift att förhandla med koncernens ledning om ordnandet av internationellt koncernsamarbete. Avtalet härom skall godkännas av förhandlingsorganets majoritet. Det särskilda förhandlingsorganet sammanträder med koncernens ledning på kallelse av ledningen. Initiativet kan komma från antingen koncernens ledning eller koncernens personal enligt 11 c §. Det särskilda förhandlingsorganet har minst tre och högst 17 medlemmar.

Till det särskilda förhandlingsorganet hör en av personalen vald företrädare från varje sådan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där koncernen har ett företag eller en verksamhet. Dessutom väljs extra medlemmar i förhållande till antalet arbetstagare och funktionärer i olika länder. Koncernpersonalföreträdarna från Finland och koncernens ledning skall tillsammans konstatera antalet extra medlemmar.

Det särskilda förhandlingsorganet kan med minst två tredjedels majoritet besluta att inte inleda förhandlingar om ordnande av internationellt koncernsamarbete eller att avbryta redan påbörjade förhandlingar. En ny begäran om sammankallande av det särskilda förhandlingsorganet kan göras tidigast två år efter nämnda beslut, om inte koncernens ledning och det särskilda förhandlingsorganet kommer överens om en kortare tidsfrist.

11 g §

*Företagsråd vid internationellt
koncernsamarbete*

Företagsrådet skall ha minst tre och högst 30 medlemmar. Till företagsrådet väljs en företrädare, som personalen utsett inom sig, från varje medlemsstat i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där koncernen har ett företag eller en verksamhet. Dessutom väljs extra medlemmar i förhållande till antalet arbetstagare och funktionärer i olika länder. Antalet medlemmar i företagsrådet och eventuella ändringar i det skall konstateras gemensamt av företagsrådet och koncernens ledning. Företagsrådet kan inom sig tillsätta ett arbetsutskott med högst tre medlemmar.

13 §

Befrielse från arbete samt ersättningar

Arbetsgivaren skall befria i denna lag angivna företrädare för personalen från normalt arbete för den tid som de behöver för samarbetsförfarande eller koncernsamarbete enligt denna lag samt till samarbetsförfarandet eller koncernsamarbetet direkt anslutna förberedelser bland företrädarna för personalen. Arbetsgivaren skall också ersätta dem för bortfall av förvärvsinkomst. Angående annan befrielse från arbete samt ersättning för bortfall av förvärvsinkomst skall i varje enskilt fall överenskommas mellan ifrågavarande företrädare för personalen och arbetsgivaren. Arbetsgivaren skall även ersätta andra kost-

nader som följer av koncernsamarbete enligt denna lag. Som sådana betraktas även skäliga kostnader för sakkunniga som personalen anlitar för det särskilda förhandlingsorganets eller företagsrådets eller dess arbetsutskotts sammanträde med koncernens ledning.

16 §

Straffstadganden

En person som hör till ledningen för en koncern, en arbetsgivare eller en företrädare för dessa som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att iaktta 7, 9, 11 eller 11 d § eller vad 13 § stadgar om annat än betalningsskyldighet eller som väsentligen underlåter att iaktta vad som i ett sådant avtal som avses i 11 c § 1 eller 3 mom. har överenskommits, skall för *brott mot samarbetskyldighet* dömas till böter. Ansvarsfördelningen mellan arbetsgivaren och dennes företrädare bestäms enligt de grunder som stadgas i 47 kap. 7 § strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 22 september 1996.

Denna lag tillämpas dock inte på de koncerner som före lagens ikraftträdande har ingått avtal, som gäller hela personalen, om växelverkan mellan ledningen för en övernationell koncern och personalen. Om inte något annat har överenskommits är uppsägningstiden för ovan avsedda avtal sex månader, varefter de förpliktelser som stadgas i 11 c § 4 mom. skall iakttas.

Helsingfors den 10 juni 1996